

СТАНОВИЩЕ

на дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен "доктор", професионално направление 1.2 Педагогика на тема: **„Монтесори-педагогика в предучилищното образование на Испания и България“**, представен от **Михаела Христова Войнова**, докторант към катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“, Факултет по педагогика към ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград.
с научен ръководител: **проф. дпн Йордан Колев**

Автор: проф. д-р Лучия Малинова Ангелова, ФНПП,
СУ "Св. Климент Охридски"

Темата на дисертационния труд е изключително актуална и значима, което се определя от следното: необходимо е да се обобщи, че по необходимост Монтесори-педагогиката, макар и нееднозначно приемана, става все по-актуална в днешния свят – една безспорно постмодерна класика. Методът ѝ също може да се оцени за оригинален, „работещ“ и за предизвикателствата на ХХІ век. Такива са в общ смисъл основанията за евентуален научен интерес и към личността на Монтесори, и към нейния необикновен експериментален метод „проба-грешка“. От тази гледна точка изследването е изключително актуално едновременно и за теорията, и за практиката на обучението. Предложената разработка представлява цялостно научно-приложно изследване с ясно и подробно конструирана теоретична част, защитаваща значимостта на избора на темата. Дисертационният труд се характеризира с отлично предварително проучване по източници и научна литература от и за Мария Монтесори, с точен и перспективен коментар, както на личността и идеите на забележителната Мария Монтесори в нейната философия за космическото образование и качествата на метода Монтесори, така и на размислите и оценките на учените, които приемат или не приемат нейното педагогическо творчество.

Сравнителното педагогическо изследване е с много добра концепция – правилно определени обект и предмет (с тълкуване на философски елементи), целта и задачите също са точно избрани, които предопределят процеса на изследването и структурата на дисертационния труд. Научната теза е издигната категорично като аргументирано са изразени педагогическите намерения на докторанта. Добър е научно-изследователският апарат, особено принципите и методите на теоретичното проучване. Налице е добър подход към изследваните субекти, явления и обекти – от общото към частното, от закономерностите до различното, от главното към детайла, а в резултат **Михаела Христова Войнова** представя един смислен в съдържателен план и добре структуриран дисертационен труд – от философията през педагогиката до метода Монтесори; от процесите на световното предучилищно образование през генезиса, развитието и съвременното състояние на предучилищното възпитание до появата, приемането, разпространението и съвременното приложение на Монтесори педагогиката; от особеностите и успехите на Монтесори педагогиката в Испания до националния опит на България в прилагането на метода Монтесори и доста успешния сравнителен анализ на функционирането на Монтесори педагогиката в двете европейски страни, обект на проучването.

Докторант **Михаела Христова Войнова** е редовен докторант при катедра ПНУП на Факултета по педагогика при ЮЗУ. Има 4 публикации по темата на изследването, едната от тях е на латиница и е отпечатана в чужбина. Има научна специализация в Испания, Мадрид (2014 г.) като по темата на дисертацията – проучва дейността и организацията на колеж, който работи по Монтесори педагогика: Colegio Montessori Parque Conde de Orgaz (Мадрид) – този колеж е основан в Мадрид преди 40 години с пръв директор Мария Хесус Абароа Олеага. Мотото на Колежа, което всички следват е „С работа и мечти ще победим“. **Михаела Христова Войнова** представя резюме на своето интервю с настоящия директор на колежа.

Може да се отбележи научната ерудиция на докторант **Михаела Христова Войнова** по темата на изследването, особено познаването на

трудовете на М.Монтесори и на чуждестранните учени (най-вече испански), които и днес проучват, коментират и оценяват обявления за перспективен нейния педагогически метод „проба-грешка“ и цялостната организация на деня на детето. Бих изтъкнала два елемента от съдържателния подход на докторанта – използването на триадата при подреждането на дисертацията и обобщенията в края на всяка от трите глави, които се характеризират с много качествен синтез. Заключениеето на труда също е със собствен образ и оригинални акценти, най-вече по отношение на алтернативните възможности в очертаните три насоки – социално-педагогически, организационно-управленски и дидактико-методични. От тази гледна точка приемам основните приноси на дисертационния труд:

- Пръв опит за цялостно научно проучване на приложението на метода Монтесори в предучилищното образование на Испания и България.
- Синтезирани са научните основи на Монтесори-педагогика, като се анализират водещите философски идеи и педагогически постановки за свободата на детето в подготвена дидактична среда.
- Изследвани са историята и съвременните постижения на Монтесори-педагогика в процесите на развитие на испанското предучилищно образование, като се актуализират негови дидактични елементи.
- На основата на анализа на испанските концепции за Монтесори-педагогика и на българските схващания за нея се разкриват точките на съприкосновение между българското и европейското предучилищно образование. Целта е съдействие за актуализиране на предучилищното образование в България в духа на доказания европейски опит.

Заключение

Предложеният дисертационен труд показва задълбочен изследователски интерес, способности за детайлен анализ и иновационен подход към педагогическата практика. Възможно е разширяване на изследването към конкретните резултати получени от изследването,

използването им за по-задълбочено анализиране и то главно по отношение методическите аспекти на проучването на Монтесори-педагогиката.

Дисертационният труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, на Правилника за неговото приложение, както и на Правилника за развитие на академичния състав. Приложеният към него автореферат отразява същността на изследването и коректно представя приносите от него.

Въз основа на всичко това предлагам на научното жури да присъди на **Михаела Христова Войнова** образователната и научна степен „доктор”.

София, 04.07.2016 г.

проф. д-р Лучия Ангелова